

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Entered as Second Class Matter September 25th 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3d, 1879.

No. 194 — Štev. 194 — VOLUME LIII—LETNIK LIII

NEW YORK, FRIDAY, OCTOBER 5, 1945 — PETEK, 5. OKTOBRA, 1945

Tel. CHelsea 3-1242

Naj se ZAČRTA POT za MIROVNA POGAJANJA

Australski vnačni minister H. V. Evatt je predlagal, da je sklicana konferenca Združenih držav, Anglije in Rusije, da sestavi dnevni red za mirovna pogajanja, na katerih naj bodo zastopane vse države, ki so pomagale premagati države osišča — Evatt pravi, da je zaradi neuspešnega zaključka konference sveta petih vnačnih ministrov potrebno, da ministri dosežejo kak spoznam, na česar podlagi je mogoče pričeti prav spočetka ter bo mogoče sestaviti mirovne pogodbe na pogajanjih, na katerih naj bodo zastopane vse države, ki so se borile proti državam osišča.

"Nikdo ni proti temu," je reklo australski vnačni minister Evatt, "da Združene države, Anglia in Rusija v tem prevzamejo vodstvo." Rekel pa je, da je konferenca v Londonu dokazala, da je neobhodljivo potrebno, da so pri sestavi mirovnih pogodb vdeležene vse države, ki so bile v vojni.

"Vsled pomoči, ki so jo dale te države v vojni in vsled dolžnosti, ki jih bodo po svoji vojaški moći sprejele, so opravljene, da stavljo svoje pogoje za mirovne pogodbe," je reklo Evatt na časnikarski konferenci.

Evatt je zahteval, da je potrebno, da so angleški dominiji vključeni pri sestavi mirovnih pogodb. In še posebno je povdariil, da naj bo pri tem zastopana tudi Indija.

Vsekakor pa je bilo mračno ozračje nad konferenco petih vnačnih ministrov nekoliko razjasnjeno, kajti vnični ministri so izrazili upanje, da bodo prihodne konference dosegli začeljene uspehe. Odhajajoči ministri so povedali svoje mnenje, da je konferenca, ki sicer ni dosegla nobenega uspeha, pokazala graditeljem povojnega sveta prepadne, ki jih morajo premostiti.

Ker je bila konferenca končana vsled ruske zahteve, da sta Francija in Kitajska izključeni iz razgovorov o mirovnih pogodbah z balkanskih držav, je jasno, v katerem oziru se mnenje Rusije razlikuje od mnenja zapadnih držav.

Iz uradnih poročil iz Lancaster House in iz drugih poročil je mogoče o izidu konference posneti naslednje:

GEN. EISENHOWER SE BO VRNIL
General Dwight D. Eisenhower se bo vrnil v Združene države okoli 21. oktobra ter bo mesto generala George C. Marshall prevzel mesto šefu generalnega štaba ameriške armade. Ko se bo general Eisenhower vrnil, bo vzel s seboj potupočega diplomata in poslanika Roberta Murphyja, ki je bil Eisenhowerjev politični svetovalec že od časa kampanje v severni Afriki.

Poročilo iz istega vira naznanja, da bo Eisenhowerjev naslednik kot vojaški governer Nemčije general Joseph T. McNarney.

Kupite en "extra" Victory Bond ta teden!

MORNARICA PREVZELA PETROLEJSKE NAPRAVE

Finska: Dosežen je bil sporazum glede sestave mirovne pogodbe; toda Anglija je stavila zahtevo glede razorezoštive, čemur je Rusija nasprotovala.

Romunija: Še vedno je spor glede meje in razorezoštive. Amerika in Anglija zahtevate, da so meje določene v mirovni pogodbi; Rusija pa hčete dolo-

Laval pred sodniki

Včeraj se je pričela pred najvišjim sodiščem v Parizu obravnava proti Pierre Lavalu, ki je obtožen vele izdaje in sodelovanja s Sovražnikom. — Laval je nastopil zelo samozavestno in reklo, da trpi za svojo domovino.

Najvišjemu sodišču v Parizu predseduje sodnik Pierre Mongibeaux, ki je predsedoval tu obnavnati proti maršalu Petainu, ki je bil obsojen na smrt, pa je general de Gaulle premenil obsodbo na dosmertno v deželi.

MacArthur je v svojem poselju, vsebujočem pet strani, ukazal, da morajo biti politični jetniki, ki jih je okoli 3000, izpuščeni do 10. oktobra.

Sodišče je Lavalu postavilo zagovornika, toda je odklonil.

Laval je bil zelo razburjen svojim poseljem, tudi prav, da so vsi uradniki cesarske vlade na mestu; bomo saj videli vsebno odgovorni za izpolnitve njegovih zahtev.

MacArthur je v svojem poselju, vsebujočem pet strani, ukazal, da morajo biti politični jetniki, ki jih je okoli 3000, izpuščeni do 10. oktobra.

Sodišče je Lavalu postavilo zagovornika, toda je odklonil.

Laval je bil zelo razburjen svojim poseljem, tudi prav, da so vsi uradniki cesarske vlade na mestu; bomo saj videli vsebno odgovorni za izpolnitve njegovih zahtev.

Sodišče je Lavalu postavilo zagovornika, toda je odklonil.

Laval je bil zelo razburjen svojim poseljem, tudi prav, da so vsi uradniki cesarske vlade na mestu; bomo saj videli vsebno odgovorni za izpolnitve njegovih zahtev.

Sodišče je Lavalu postavilo zagovornika, toda je odklonil.

Laval je bil zelo razburjen svojim poseljem, tudi prav, da so vsi uradniki cesarske vlade na mestu; bomo saj videli vsebno odgovorni za izpolnitve njegovih zahtev.

Sodišče je Lavalu postavilo zagovornika, toda je odklonil.

Laval je bil zelo razburjen svojim poseljem, tudi prav, da so vsi uradniki cesarske vlade na mestu; bomo saj videli vsebno odgovorni za izpolnitve njegovih zahtev.

Sodišče je Lavalu postavilo zagovornika, toda je odklonil.

Laval je bil zelo razburjen svojim poseljem, tudi prav, da so vsi uradniki cesarske vlade na mestu; bomo saj videli vsebno odgovorni za izpolnitve njegovih zahtev.

Sodišče je Lavalu postavilo zagovornika, toda je odklonil.

Laval je bil zelo razburjen svojim poseljem, tudi prav, da so vsi uradniki cesarske vlade na mestu; bomo saj videli vsebno odgovorni za izpolnitve njegovih zahtev.

Sodišče je Lavalu postavilo zagovornika, toda je odklonil.

Laval je bil zelo razburjen svojim poseljem, tudi prav, da so vsi uradniki cesarske vlade na mestu; bomo saj videli vsebno odgovorni za izpolnitve njegovih zahtev.

Sodišče je Lavalu postavilo zagovornika, toda je odklonil.

Laval je bil zelo razburjen svojim poseljem, tudi prav, da so vsi uradniki cesarske vlade na mestu; bomo saj videli vsebno odgovorni za izpolnitve njegovih zahtev.

Sodišče je Lavalu postavilo zagovornika, toda je odklonil.

Laval je bil zelo razburjen svojim poseljem, tudi prav, da so vsi uradniki cesarske vlade na mestu; bomo saj videli vsebno odgovorni za izpolnitve njegovih zahtev.

Sodišče je Lavalu postavilo zagovornika, toda je odklonil.

Laval je bil zelo razburjen svojim poseljem, tudi prav, da so vsi uradniki cesarske vlade na mestu; bomo saj videli vsebno odgovorni za izpolnitve njegovih zahtev.

Sodišče je Lavalu postavilo zagovornika, toda je odklonil.

Laval je bil zelo razburjen svojim poseljem, tudi prav, da so vsi uradniki cesarske vlade na mestu; bomo saj videli vsebno odgovorni za izpolnitve njegovih zahtev.

Sodišče je Lavalu postavilo zagovornika, toda je odklonil.

Laval je bil zelo razburjen svojim poseljem, tudi prav, da so vsi uradniki cesarske vlade na mestu; bomo saj videli vsebno odgovorni za izpolnitve njegovih zahtev.

Sodišče je Lavalu postavilo zagovornika, toda je odklonil.

Laval je bil zelo razburjen svojim poseljem, tudi prav, da so vsi uradniki cesarske vlade na mestu; bomo saj videli vsebno odgovorni za izpolnitve njegovih zahtev.

Sodišče je Lavalu postavilo zagovornika, toda je odklonil.

Laval je bil zelo razburjen svojim poseljem, tudi prav, da so vsi uradniki cesarske vlade na mestu; bomo saj videli vsebno odgovorni za izpolnitve njegovih zahtev.

Sodišče je Lavalu postavilo zagovornika, toda je odklonil.

Laval je bil zelo razburjen svojim poseljem, tudi prav, da so vsi uradniki cesarske vlade na mestu; bomo saj videli vsebno odgovorni za izpolnitve njegovih zahtev.

Sodišče je Lavalu postavilo zagovornika, toda je odklonil.

Laval je bil zelo razburjen svojim poseljem, tudi prav, da so vsi uradniki cesarske vlade na mestu; bomo saj videli vsebno odgovorni za izpolnitve njegovih zahtev.

Sodišče je Lavalu postavilo zagovornika, toda je odklonil.

Laval je bil zelo razburjen svojim poseljem, tudi prav, da so vsi uradniki cesarske vlade na mestu; bomo saj videli vsebno odgovorni za izpolnitve njegovih zahtev.

Sodišče je Lavalu postavilo zagovornika, toda je odklonil.

Laval je bil zelo razburjen svojim poseljem, tudi prav, da so vsi uradniki cesarske vlade na mestu; bomo saj videli vsebno odgovorni za izpolnitve njegovih zahtev.

Sodišče je Lavalu postavilo zagovornika, toda je odklonil.

Laval je bil zelo razburjen svojim poseljem, tudi prav, da so vsi uradniki cesarske vlade na mestu; bomo saj videli vsebno odgovorni za izpolnitve njegovih zahtev.

Sodišče je Lavalu postavilo zagovornika, toda je odklonil.

Laval je bil zelo razburjen svojim poseljem, tudi prav, da so vsi uradniki cesarske vlade na mestu; bomo saj videli vsebno odgovorni za izpolnitve njegovih zahtev.

Sodišče je Lavalu postavilo zagovornika, toda je odklonil.

Laval je bil zelo razburjen svojim poseljem, tudi prav, da so vsi uradniki cesarske vlade na mestu; bomo saj videli vsebno odgovorni za izpolnitve njegovih zahtev.

Sodišče je Lavalu postavilo zagovornika, toda je odklonil.

Laval je bil zelo razburjen svojim poseljem, tudi prav, da so vsi uradniki cesarske vlade na mestu; bomo saj videli vsebno odgovorni za izpolnitve njegovih zahtev.

Sodišče je Lavalu postavilo zagovornika, toda je odklonil.

Laval je bil zelo razburjen svojim poseljem, tudi prav, da so vsi uradniki cesarske vlade na mestu; bomo saj videli vsebno odgovorni za izpolnitve njegovih zahtev.

Sodišče je Lavalu postavilo zagovornika, toda je odklonil.

Laval je bil zelo razburjen svojim poseljem, tudi prav, da so vsi uradniki cesarske vlade na mestu; bomo saj videli vsebno odgovorni za izpolnitve njegovih zahtev.

Sodišče je Lavalu postavilo zagovornika, toda je odklonil.

Laval je bil zelo razburjen svojim poseljem, tudi prav, da so vsi uradniki cesarske vlade na mestu; bomo saj videli vsebno odgovorni za izpolnitve njegovih zahtev.

Sodišče je Lavalu postavilo zagovornika, toda je odklonil.

Laval je bil zelo razburjen svojim poseljem, tudi prav, da so vsi uradniki cesarske vlade na mestu; bomo saj videli vsebno odgovorni za izpolnitve njegovih zahtev.

Sodišče je Lavalu postavilo zagovornika, toda je odklonil.

Laval je bil zelo razburjen svojim poseljem, tudi prav, da so vsi uradniki cesarske vlade na mestu; bomo saj videli vsebno odgovorni za izpolnitve njegovih zahtev.

Sodišče je Lavalu postavilo zagovornika, toda je odklonil.

Laval je bil zelo razburjen svojim poseljem, tudi prav, da so vsi uradniki cesarske vlade na mestu; bomo saj videli vsebno odgovorni za izpolnitve njegovih zahtev.

Sodišče je Lavalu postavilo zagovornika, toda je odklonil.

Laval je bil zelo razburjen svojim poseljem, tudi prav, da so vsi uradniki cesarske vlade na mestu; bomo saj videli vsebno odgovorni za izpolnitve njegovih zahtev.

Sodišče je Lavalu postavilo zagovornika, toda je odklonil.

Laval je bil zelo razburjen svojim poseljem, tudi prav, da so vsi uradniki cesarske vlade na mestu; bomo saj videli vsebno odgovorni za izpolnitve njegovih zahtev.

Sodišče je Lavalu postavilo zagovornika, toda je odklonil.

Laval je bil zelo razburjen svojim poseljem, tudi prav, da so vsi uradniki cesarske vlade na mestu; bomo saj videli vsebno odgovorni za izpolnitve njegovih zahtev.

Sodišče je Lavalu postavilo zagovornika, toda je odklonil.

Laval je bil zelo razburjen svojim poseljem, tudi prav, da so vsi uradniki cesarske vlade na mestu; bomo saj videli vsebno odgovorni za izpolnitve njegovih zahtev.

Sodišče je Lavalu postavilo zagovornika, toda je odklonil.

Laval je bil zelo razburjen svojim poseljem, tudi prav, da so vsi uradniki cesarske vlade na mestu; bomo saj videli vsebno odgovorni za izpolnitve njegovih zahtev.

Sodišče je Lavalu postavilo zagovornika, toda je odklonil.

Laval je bil zelo razburjen svojim poseljem, tudi prav, da so vsi uradniki cesarske vlade na mestu; bomo saj videli vsebno odgovorni za izpolnitve njegovih zahtev.

Sodišče je Lavalu postavilo zagovornika, toda je odklonil.

"Glas Naroda"

"VOICE OF THE PEOPLE"

Owned and Published by Slovene Publishing Company, (A Corporation)
Frank Baker, President; Ignace Hude, Treasurer; Joseph Lupša, Sec.
Place of business of the corporation and address of above officers:
216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

52nd YEAR ::

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.

Subscription Yearly \$7. Advertisement on Agreement.

ZA CELO LETO VELJA LIST ZA ZDRUŽENE DRŽAVE IN KANADO:
\$7.; ZA POL LETA — \$3.50; ZA ČETRT LETA \$2.—

ZA JUGOSLAVIJO — \$8.— LETNO: \$4.— ZA POL LETA

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenčni soboto, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

Telephone: CHElsea 3-1945

Današnja Palestina

Površje Palestine meri 10,429 štirijaških milij, oziroma nekako toliko, kakor ono Nizozemske, in glasom poročil o tamošnjem ljudskem štetju, ima le 11,600,000 prebivalcev. Leta 1919 je živelio tamkaj 55,000 židov, toda vsled priseljevanja in radi vsestranskega peganjanja židov v Evropi, naraslo je to prebivalstvo židovskega pleme tako, da šteje sedaj nekaj nad 600,000 oseb.

Večina, ki žive v imenovani deželi, so oni, ki so tamkaj našli svoje zavetišče pred nacijskim peganjanjem, kajti od leta 1935 nadalje, ko je nemško in mednarodno podjetništvo postavilo Hitlerja na celo nemške vlade, pribrežalo je v Palestine nad 305,000 židov.

Toda zgoraj omenjena zgodovina Palestine, ki je itak utrjena skoraj v vseh deželah sveta, za sedaj ni tako pomembna, kakor sedanji gmotni razvoj tamošnjega prebivalstva, oziroma razmerni, katere je ustvarilo to prebivalstvo Palestine tudi ime "Sveta Dežela", kajti od tam so se omenjeni in različno prikrojeni nazori razširili skoraj po vsej zemljji, kajti nične ne zamore trditi, da niso dobri in koristni za vse človeštvo.

Toda zgoraj omenjena zgodovina Palestine, ki je itak utrjena skoraj v vseh deželah sveta, za sedaj ni tako pomembna, kakor sedanji gmotni razvoj tamošnjega prebivalstva, oziroma razmerni, katere je ustvarilo to prebivalstvo Palestine tudi ime "Sveta Dežela", kajti od tam so se omenjeni in različno prikrojeni nazori razširili skoraj po vsej zemljji, kajti nične ne zamore trditi, da niso dobri in koristni za vse človeštvo.

V sedanjem svetu vsestranskega mukotrpnega življenja, svetovnega razdejana in svetovne mednarodne zmedenosti, zavladale so v Palestini tako izborne domače razmere, da zamorejo v mnogih ozirih služiti uzorom bodočemu svetu.

V oni isti deželi, kjer se je v starodavni dobi prorokovalo, da "siromaki naj bodo vedno med nami", je bilo siromasto sedaj popolnoma odpravljeno, kajti tamkaj je sedanje prebivalstvo poskrbelo za to, da vsi prebivalci žive gmotno-jednak, da so preskrbljeni za slučaj bolezni in nezgode, in da vlada med njim vsestransko zadovoljstvo. Tamkaj je zavladalo popolno gospodarsko ravnotežje in jednakost porazdelitev pridelkov in dohodkov, katero se ne ozira na teologične in socijalne omejitve in meje.

Baš to dejstvo pa ni po volji fašističnim podrepnikom strank vesoljnega nazadnjaštva in srednjeveštva, tako da skušajo v svoji brezmožganski "pameti" po načinih temnega srednjeveštva vničiti vse kar si je človeštvo vseh narodov prizorilo tekmo drugo svetovne vojne.

Glasom najnovjih poročil, ki prihajajo iz Evrope, se namrava vlada "Njegovega Veličanstva" angleškega kralja, George Guelpha, znebiti fašističnih polkovnikov ubegle poljske "vlade" v Londonu zajedno z 100,000 vojakov ubegle fašistične poljske vojske, na ta način, da jih pošlje — v Palestine z nalogom, da tamkaj prevzamejo v svojo "absolutno kontrolo" upravo vse dežele.

In iz Palestine se sedaj javlja, da je tamkaj nastalo javno vprašanje: "Ako je v Palestini dovolj prostora za vojsko ubegle poljske fašistične vlade, čemu je nadaljno priseljevanje v deželo zabranjeno po angleških oblastih? In kako je mogoče, da zamore priti v deželo klub zabrani od strani angleške vlade, kar na desetisočje vojakov ubegle poljske fašistične "vlade"?

Omenjena poljska vojska, ki šteje 100,000 mož, je vse, kar je še ostalo od vseh fašističnih vojsk v Evropi. Ta, po Angliji podpirana fašistična vojska, je bila prvotno namenjena vprizoriti v svobodni Poljski republike, protirevolucijo, in tamkaj vzpostaviti poljske fašistične in fevdalne "barone", katerih zemljišča so sedaj pravčno porazdeljena med poljske kmote, ki sedaj marljivo obdelujejo ta zemljišča v svojo in narodovo korist.

Vlada svobodne Poljske, je trčno zaprla vrata, tako da ubegli poljski fašisti in njihovi polkovniki ne bodo nikdar več prišli v osvojeno Poljsko, dočim so poljski vojaki, ki so sedaj oblečeni v fašistične oblike, vedno dobrodošli, ako se vrnejo v svojo domovino in pomagajo pri popravah in delu, ki je takto potrebno v njihovi domovini.

Vsa pota, katera bi vodila na Poljskem do kakega protirovuljice po željah Anglije, so sedaj za vedno zaprti. Angleški imperijalizem je na Poljskem ravno tako onemogočen, kakor slovenski fašizem pod vodstvom proslulega "vladike" in fašističnega izdajalca svojega naroda, — Rožmana.

Kanada, Avstralija, Nova Zelanda in Južna Afrika, kamor je Anglija nameravala poslati vojaštvo poljske ubegle

Volitve v Jugoslaviji nekdaj in danes

(LJUBLJANA, 11. julija) — "Ljudska Pravica", glasilo komunistične partije Slovenije, piše sledeče o volitvah v Jugoslaviji:

Volitve v stari Jugoslaviji so bile v zasmeh demokraciji. Velesrbska finančna klika in druga gospoda raznih jugoslovenskih narodov se niti trudila ni, da bi temu važnemu državnemu opravilu dala vsaj na zunaj demokratičen videz. Ves državni uradniški in orožniški aparat je bil ob volitvah na nogah, da zagotovi izvolitev vladnih kandidatov. Kako pa so se postavljali kandidati? Za zaprtimi durmi po ministrskih kabinetih in advokatskih pisarnah, ljudstvo jih največkrat še poznalo ni!

Znamenite so postale in že prešle v narodni pregovor obljave kandidatov pred volitvami. Obetali so vodovode izsušenim kraškim pokrajinam, železnice goratim gozdnim predelom, ceste zapuščenim vsem, pozablj enim vseh. Obetali so, da se bodo do zadnjega dihljaja borili za kmečke in delavske pravice. Ko pa so bili izvoljeni, jih volilci niso videli več — odšli so v skupščino, vlekli visoko poslansko plačo — to je bilo glavno — od objubja pa je bila izpolnjena le drobtinica ali pravnič. To se je ponavljalo iz dobe v dobe. Če pa je goljufano in zgarano ljudstvo, naveličano sleparij, klub teroru in javnemu glasovanju, klub premetenim volilnim sistemom vendarle izreklo besedo, tedaj so na voliščih zastopniki vladnih list in sreski načelniki, "popravili" izid volitev tako, da je kandidat, ki je užival naklonjenost, dobil vedno svojo "večino".

Ljudske množice so bile odrinjene od oblasti, mogočno proti ljudske stranke so jih zapeljevale in hujskale sloj proti sloju, narod proti narodu, le da so se jim obdržale načilku. Izmenjavale so se na oblasti in prikorigi, množica pa je bila samo sredstvo politike proti ljudskim mogočnikom, ki so jo slepili, in če to ni pomagalo, krotili z žandarskimi puškinimi kopiti.

Uradnike so odpuščali iz službe, delavec je letel na cesto brez sredstev, kmet ni dobil ne posojila ne odveze, če ni volil po volji mogočnikov. Korupcija in izkorisčanje, pod kupovanje, peganjanje, zapiranje in ječe, ubijanje najboljših narodnih sinov, teror in nasilje so bili vsakdanja stvar. Oblast ni bila ljudstvu odgovorna, niti jo je ljudstvo smelo kritizirati ali kontrolirati, vsak poizkus odpora in javnega nastopa zoper krivice je bil v kali zatrт.

Razumljiv je, da je bes reakcionarne gospode doma in v inozemstvu, ko so končno narodi Jugoslavije, zapuščeni in izdani od vseh svojih nekdanjih "voditeljev" sami prijeli odsodilo na izgubo državljanov, katerih zemljišča so sedaj pravčno porazdeljena med poljske kmote, ki sedaj marljivo obdelujejo ta zemljišča v svojo in narodovo korist.

Vlada svobodne Poljske, je trčno zaprla vrata, tako da ubegli poljski fašisti in njihovi polkovniki ne bodo nikdar več prišli v osvojeno Poljsko, dočim so poljski vojaki, ki so sedaj oblečeni v fašistične oblike, vedno dobrodošli, ako se vrnejo v svojo domovino in pomagajo pri popravah in delu, ki je takto potrebno v njihovi domovini.

Vsa pota, katera bi vodila na Poljskem do kakega protirovuljice po željah Anglije, so sedaj za vedno zaprti. Angleški imperijalizem je na Poljskem ravno tako onemogočen, kakor slovenski fašizem pod vodstvom proslulega "vladike" in fašističnega izdajalca svojega naroda, — Rožmana.

Kanada, Avstralija, Nova Zelanda in Južna Afrika, kamor je Anglija nameravala poslati vojaštvo poljske ubegle

čeli sami graditi svojo oblast. Kontrolira volilne imenike, da široke množice narodov Jugoslavije, ki so bile v prejšnjih časih samo predmet izkoriščanja in neodgovornih političnih volitv, kar je zo- pet potrditev resnične ljudske demokracije. Pred očmi predstavljenih je moral nekoč ogromnimi napori boja proti kandidata, ki ga je izbral; potrebna je bila velika moralna sila, da si izrekel svojo voljo ra- si, da je prisvojila zajedno z Anglijo vse velike in male otroke, ki so znani pod imenom Angliji. Sunda. Med temi nizozemski mi otoki je v trgovskem in izkoriščevalnem pogledu najvažnejši otok Java. Ta otok so tekmo sedaj dokončane druge svetovne vojne, zasedli Japanci. Ker so pa slednji tudi po- raženi, pripravljajo se sedaj nizozemska vlada, da zopet za- sede ta otok, ki je dokaj večji, kakor vse Nizozemska. Ta- mošnje domače prebivalstvo pa ne mara niti za Japonce, niti za Nizozemce, in tako so pričele sedaj prihajati iz Batavije in Surabaje, oziroma glavnih mest otoka Java, po- ročila, da se je tamkaj pri- čelo med domačim prebival- stvom splošno gibanje za — neodvisnost, in da je prebival- stvo ustanovilo v to svrhu po- vsem velikem otoku podtalne organizacije, katerih namen je — neodvisnost. Tozadovna agi- tacija je vsestranska, in vojaške oblasti zapadnih zaveznikov za sedaj še niso sklenile na kak način bi bilo mogoče tamošnje milijone domačinov pridobiti za to, da bi bili še v nadalje pri volji nabavljati bogatstva za svoje nizozemske in angleške gospodarje. Poročila iz Batavije pa tudi poročajo, da se tamošnje prebivalstvo boste malo briga za eventualne tozadovne ukrepe evropskih držav, ki so "kolonialne". — Prebivalstvo tamošnjih kolonij, uvažuje sicer takozvani "Atlantski Carter", toda pri vsem tem tudi dobro ve, da je ta "Carter" brez vsakega potrebu, ker je bil skovan le v

kontrolirajoči vtipotapijo in prilastijo te častne državljanske dolžnosti.

Volitve so tajne, kar je zo- pet potrditev resnične ljudske demokracije. Pred očmi predstavljenih je moral nekoč ogromnimi napori boja proti kandidata, ki ga je izbral; potrebna je bila velika moralna sila, da si izrekel svojo voljo ra- si, da je prisvojila zajedno z Anglijo vse velike in male otroke, ki so znani pod imenom Angliji. Sunda. Med temi nizozemski mi otoki je v trgovskem in izkoriščevalnem pogledu najvažnejši otok Java. Ta otok so tekmo sedaj dokončane druge svetovne vojne, zasedli Japanci. Ker so pa slednji tudi po- raženi, pripravljajo se sedaj nizozemska vlada, da zopet za- sede ta otok, ki je dokaj večji, kakor vse Nizozemska. Ta- mošnje domače prebivalstvo pa ne mara niti za Japonce, niti za Nizozemce, in tako so pričele sedaj prihajati iz Batavije in Surabaje, oziroma glavnih mest otoka Java, po- ročila, da se je tamkaj pri- čelo med domačim prebival- stvom splošno gibanje za — neodvisnost, in da je prebival- stvo ustanovilo v to svrhu po- vsem velikem otoku podtalne organizacije, katerih namen je — neodvisnost. Tozadovna agi- tacija je vsestranska, in vojaške oblasti zapadnih zaveznikov za sedaj še niso sklenile na kak način bi bilo mogoče tamošnje milijone domačinov pridobiti za to, da bi bili še v nadalje pri volji nabavljati bogatstva za svoje nizozemske in angleške gospodarje. Poročila iz Batavije pa tudi poročajo, da se tamošnje prebivalstvo boste malo briga za eventualne tozadovne ukrepe evropskih držav, ki so "kolonialne". — Prebivalstvo tamošnjih kolonij, uvažuje sicer takozvani "Atlantski Carter", toda pri vsem tem tudi dobro ve, da je ta "Carter" brez vsakega potrebu, ker je bil skovan le v

RAZGLEDNIK

JAVA

Glavoboli, z katerimi se mora koristiti Anglije in kolonialnih rajo sedaj baviti evropske zavesti. Domačinom nizozemskih kolonij je tudi prav dobro znano, da so zapadni zaveznički s postajajo danzadnem večji. Kakor znano imajo te države v Aziji in Afriki takozvane "kolonije", katere so vstanovile v svrhu izkoriščanja prebivalstva teh siloma zavzetih dežel.

K takim evropskim državam spada tudi Nizozemska, katera je bila tekom vojne ona država, ki je vedno moledovala za svoje lastno osvobodenje, tako da bi bilo sedaj povsem nelogično, da ponovno zasuši svodoljubno prebivalstvo na otoku Sunda. Imperijalistom bodo kmalu odzvonilo.

Kupite en "extra" bond ta teden!

SLOVENSKA LIRA "AMERIŠKA"

V PESMARICI

so vključene sledete

slovenske pesmi:

- Podkrica — moški zbor s bariton samosevom
- Predvor — moški zbor
- Lažko noč — moški zbor
- Čotki zvon — mešani zbor
- Pomladnica — mešani zbor, s bariton samosevom
- Lira I. — za solo spreva, moški in mešani zbor
- Lira II. — za mešani zbor
- Altantski odmet — za moški zbor s bariton am-
- Kantata iz psalma 128 — moški zbor
- Sloj — za samosevje, mešani zbor in spremljevanjem glas-vira
- Psalm 29 — za samosevje, mešani zbor in spremljevanjem glasovira all orgel

CENA SAMO

50 centov

KOMAD

To so koncertne pesmi za moške in mešane zvore, katere je ustvaril in samozaložil izdal MATIJ L. HOLMAR, organist in pevogradec v Cleveland, Ohio, 1923.

Naročite to zbirko pri:

KNJIGARNI SLOVENIC PUBL COMPANY
216 West 18th Street
New York 11, N. Y.

SEDAJ LAJKO DOBITE LASTNOROČNO PODPISANI KNJIGI

pisatelja Louis Adamic-a

ZA CENO \$2.50 ZA ZVEZEK

"Two Way Passage"

V tej knjigi, ki je združila pozornost vsega ameriškega naroda, da je pisatelj navest, kako bi bilo mogoče po sedanjih vojnih pomagati evropskim narodom. Iz vseh evropskih držav, tudi iz Jugoslavije, so prišli naseljenici v Ameriko in pomagali postaviti najbolj napredno in najbogatejšo državo na svetu. Sedaj je prišel čas, da Zdržene države pomagajo narodom, ki so jim pomagali do njihovega sijanja in moči. Pot na dve strani — kakor bi se mogel malek knjige prestaviti iz angleščine — je tako zanimiva knjiga in jo priporočamo vsakemu, ki razume angleščino.

"What's Your Name"

Kratka Zgodba

Vstajenje pastirja Mrka

Spisal Jože Bon

Komaj nekaj dni starega so gluha in slepa, čeprav je dobroki mora vladati med ljudmi, našli orožniki na železniški vedela, kako poostopajo z in o sovraštvu, ki ga morajo progi novorojenčka, zavitega v dve raztrgani in umazani enjim. Kadar ga je župan vičuti ljudje do partizanov, mu ni vedel drugega potedati kot: "O, saj rasteš!" Izidorja je zabolelo v srcu. Kar kmalu boš dober za hlapca." Pri tem ga je premeril od našli in mu nudili kos kruha in toplo besedo? Ne, tega Izidora je zabilo v srcu in niti zavedel se, da ga izroče častiti občini. Koliko vika in kriki pa pohujšanja je bilo tiste pet do glave in mu otipal rodni v občinski hiši, kjer je vedrila in oblačila nesrečna J. R. Z. — Najdenček je kar najprej jokal, lačen in prezebel, sta nagajali, je premišljeval strmel v župnika, ki je izustil ne, zavedajoč se zločina, ki ga o vsem, kar se je godilo okrog takoj nepremišljene besede, mu je storila njegova mati, in ne njega. Premišljeval je največ zameril in ga ni več poslušal. zločina, ki so ga počenjali po občini, materi in botri. Te Nestrenje je pričakoval konča bojni občinski može nad njim, tri stvari ni mogel doumeti. Pred cerkevimi vrati ki ni nječesar drugega zagrešil, četudi še mlad, je čutil da bi je za trenutek obstal in se zavadol, da si je upal pogled, ga moraliti trije ljubiti in zrl v vzajajajoče sonce. Vse ga mu pomagati, a glej, vsi so je prevzelo. Začuden se je ozrl, Izidor! Izidor!"

Izidor ni nič videl, le slišal je njemu najljubši in najslajši glas, slišal je, kako ga je Pepca poklicala. Toplo mu je bilopri srcu in niti zavedel se, niti, kako in k daj je prišel v Pepčin objem. Solze, kakor lešniki debele, so polzele po njegovem licu. Vprašanja in odgovori so se neprestano menjavali. Pepca mu je med drugimi povedala, da je Ivan dačec, nekje na Primorskem, a Zore da je bil ubit od Italijanov. Ta vest mu je stismila sreco. Trda tema je že bila, ko je prišel fant, prvi partizan, katerega je Izidor srečal z besedami: "Pepca, ljudje so zbrani, bomo priceli."

Vaščani se niso dosti brigali zanj. Tu pa tam je čutil pomilovalen pogled, včasih pa tudi izza vogla vrzeno besedo: "Pankrt!" Imel pa je v vasi tri prijatelje: bajtarja Zoreta, ki se je preživljal s krampanjem ljubili, pa so odšli v partizana železnici, štud. Ivana, ki ga je videl samo po počitnicah, "Mude", ga je čakal tenek kos potice, ki mu jo je prispravila gospodinja. To je bil edini dar v letu. Pobasal ga je v notranji žep suknjiča, še enkrat z očimi objel "Mudo" v "Lisku" in skoraj stekel priznanje.

Ves zamaknjen je Izidor strmel v Pepco. Kako lepo je govorila! In kar načuditi se je nismo, a s četrtnim letom je postal že pastir. Krava "Liska" in telica "Muda" sta postali njegovi včasikanji tovaršiči.

Tako je v pistirovanju potekalo njegovo življenje brez govorice o partizanih, je Izidor se je ozrl in izvir, se mu je večjih izpreamemb, le kateri dan je dobil več klofut od pihanj. Nekako od istem času so izgnani iz vasi neznano niso, a s četrtnim letom je postal že pastir. Krava "Liska" in telica "Muda" sta postali njegovi včasikanji tovaršiči.

Tisto leto, ko je dopolnil svoj trinajsti rojstni dan, so prišli Italijani in Nemci v deželo. Nekako od istem času imel tudi ni dosti, ker mu dali so izgnani iz vasi neznano niso, a s četrtnim letom je postal že pastir. Krava "Liska" in telica "Muda" sta postali njegovi včasikanji tovaršiči.

Tisto leto, ko je dopolnil svoj trinajsti rojstni dan, so prišli Italijani in Nemci v deželo. Nekako od istem času imel tudi ni dosti, ker mu dali so izgnani iz vasi neznano niso, a s četrtnim letom je postal že pastir. Krava "Liska" in telica "Muda" sta postali njegovi včasikanji tovaršiči.

Tisto leto, ko je dopolnil svoj trinajsti rojstni dan, so prišli Italijani in Nemci v deželo. Nekako od istem času imel tudi ni dosti, ker mu dali so izgnani iz vasi neznano niso, a s četrtnim letom je postal že pastir. Krava "Liska" in telica "Muda" sta postali njegovi včasikanji tovaršiči.

Tisto leto, ko je dopolnil svoj trinajsti rojstni dan, so prišli Italijani in Nemci v deželo. Nekako od istem času imel tudi ni dosti, ker mu dali so izgnani iz vasi neznano niso, a s četrtnim letom je postal že pastir. Krava "Liska" in telica "Muda" sta postali njegovi včasikanji tovaršiči.

Tisto leto, ko je dopolnil svoj trinajsti rojstni dan, so prišli Italijani in Nemci v deželo. Nekako od istem času imel tudi ni dosti, ker mu dali so izgnani iz vasi neznano niso, a s četrtnim letom je postal že pastir. Krava "Liska" in telica "Muda" sta postali njegovi včasikanji tovaršiči.

Tisto leto, ko je dopolnil svoj trinajsti rojstni dan, so prišli Italijani in Nemci v deželo. Nekako od istem času imel tudi ni dosti, ker mu dali so izgnani iz vasi neznano niso, a s četrtnim letom je postal že pastir. Krava "Liska" in telica "Muda" sta postali njegovi včasikanji tovaršiči.

Tisto leto, ko je dopolnil svoj trinajsti rojstni dan, so prišli Italijani in Nemci v deželo. Nekako od istem času imel tudi ni dosti, ker mu dali so izgnani iz vasi neznano niso, a s četrtnim letom je postal že pastir. Krava "Liska" in telica "Muda" sta postali njegovi včasikanji tovaršiči.

Tisto leto, ko je dopolnil svoj trinajsti rojstni dan, so prišli Italijani in Nemci v deželo. Nekako od istem času imel tudi ni dosti, ker mu dali so izgnani iz vasi neznano niso, a s četrtnim letom je postal že pastir. Krava "Liska" in telica "Muda" sta postali njegovi včasikanji tovaršiči.

Tisto leto, ko je dopolnil svoj trinajsti rojstni dan, so prišli Italijani in Nemci v deželo. Nekako od istem času imel tudi ni dosti, ker mu dali so izgnani iz vasi neznano niso, a s četrtnim letom je postal že pastir. Krava "Liska" in telica "Muda" sta postali njegovi včasikanji tovaršiči.

Tisto leto, ko je dopolnil svoj trinajsti rojstni dan, so prišli Italijani in Nemci v deželo. Nekako od istem času imel tudi ni dosti, ker mu dali so izgnani iz vasi neznano niso, a s četrtnim letom je postal že pastir. Krava "Liska" in telica "Muda" sta postali njegovi včasikanji tovaršiči.

Tisto leto, ko je dopolnil svoj trinajsti rojstni dan, so prišli Italijani in Nemci v deželo. Nekako od istem času imel tudi ni dosti, ker mu dali so izgnani iz vasi neznano niso, a s četrtnim letom je postal že pastir. Krava "Liska" in telica "Muda" sta postali njegovi včasikanji tovaršiči.

Tisto leto, ko je dopolnil svoj trinajsti rojstni dan, so prišli Italijani in Nemci v deželo. Nekako od istem času imel tudi ni dosti, ker mu dali so izgnani iz vasi neznano niso, a s četrtnim letom je postal že pastir. Krava "Liska" in telica "Muda" sta postali njegovi včasikanji tovaršiči.

Tisto leto, ko je dopolnil svoj trinajsti rojstni dan, so prišli Italijani in Nemci v deželo. Nekako od istem času imel tudi ni dosti, ker mu dali so izgnani iz vasi neznano niso, a s četrtnim letom je postal že pastir. Krava "Liska" in telica "Muda" sta postali njegovi včasikanji tovaršiči.

Tisto leto, ko je dopolnil svoj trinajsti rojstni dan, so prišli Italijani in Nemci v deželo. Nekako od istem času imel tudi ni dosti, ker mu dali so izgnani iz vasi neznano niso, a s četrtnim letom je postal že pastir. Krava "Liska" in telica "Muda" sta postali njegovi včasikanji tovaršiči.

Tisto leto, ko je dopolnil svoj trinajsti rojstni dan, so prišli Italijani in Nemci v deželo. Nekako od istem času imel tudi ni dosti, ker mu dali so izgnani iz vasi neznano niso, a s četrtnim letom je postal že pastir. Krava "Liska" in telica "Muda" sta postali njegovi včasikanji tovaršiči.

Tisto leto, ko je dopolnil svoj trinajsti rojstni dan, so prišli Italijani in Nemci v deželo. Nekako od istem času imel tudi ni dosti, ker mu dali so izgnani iz vasi neznano niso, a s četrtnim letom je postal že pastir. Krava "Liska" in telica "Muda" sta postali njegovi včasikanji tovaršiči.

Tisto leto, ko je dopolnil svoj trinajsti rojstni dan, so prišli Italijani in Nemci v deželo. Nekako od istem času imel tudi ni dosti, ker mu dali so izgnani iz vasi neznano niso, a s četrtnim letom je postal že pastir. Krava "Liska" in telica "Muda" sta postali njegovi včasikanji tovaršiči.

Tisto leto, ko je dopolnil svoj trinajsti rojstni dan, so prišli Italijani in Nemci v deželo. Nekako od istem času imel tudi ni dosti, ker mu dali so izgnani iz vasi neznano niso, a s četrtnim letom je postal že pastir. Krava "Liska" in telica "Muda" sta postali njegovi včasikanji tovaršiči.

Tisto leto, ko je dopolnil svoj trinajsti rojstni dan, so prišli Italijani in Nemci v deželo. Nekako od istem času imel tudi ni dosti, ker mu dali so izgnani iz vasi neznano niso, a s četrtnim letom je postal že pastir. Krava "Liska" in telica "Muda" sta postali njegovi včasikanji tovaršiči.

Tisto leto, ko je dopolnil svoj trinajsti rojstni dan, so prišli Italijani in Nemci v deželo. Nekako od istem času imel tudi ni dosti, ker mu dali so izgnani iz vasi neznano niso, a s četrtnim letom je postal že pastir. Krava "Liska" in telica "Muda" sta postali njegovi včasikanji tovaršiči.

Tisto leto, ko je dopolnil svoj trinajsti rojstni dan, so prišli Italijani in Nemci v deželo. Nekako od istem času imel tudi ni dosti, ker mu dali so izgnani iz vasi neznano niso, a s četrtnim letom je postal že pastir. Krava "Liska" in telica "Muda" sta postali njegovi včasikanji tovaršiči.

Tisto leto, ko je dopolnil svoj trinajsti rojstni dan, so prišli Italijani in Nemci v deželo. Nekako od istem času imel tudi ni dosti, ker mu dali so izgnani iz vasi neznano niso, a s četrtnim letom je postal že pastir. Krava "Liska" in telica "Muda" sta postali njegovi včasikanji tovaršiči.

Tisto leto, ko je dopolnil svoj trinajsti rojstni dan, so prišli Italijani in Nemci v deželo. Nekako od istem času imel tudi ni dosti, ker mu dali so izgnani iz vasi neznano niso, a s četrtnim letom je postal že pastir. Krava "Liska" in telica "Muda" sta postali njegovi včasikanji tovaršiči.

Tisto leto, ko je dopolnil svoj trinajsti rojstni dan, so prišli Italijani in Nemci v deželo. Nekako od istem času imel tudi ni dosti, ker mu dali so izgnani iz vasi neznano niso, a s četrtnim letom je postal že pastir. Krava "Liska" in telica "Muda" sta postali njegovi včasikanji tovaršiči.

Tisto leto, ko je dopolnil svoj trinajsti rojstni dan, so prišli Italijani in Nemci v deželo. Nekako od istem času imel tudi ni dosti, ker mu dali so izgnani iz vasi neznano niso, a s četrtnim letom je postal že pastir. Krava "Liska" in telica "Muda" sta postali njegovi včasikanji tovaršiči.

Tisto leto, ko je dopolnil svoj trinajsti rojstni dan, so prišli Italijani in Nemci v deželo. Nekako od istem času imel tudi ni dosti, ker mu dali so izgnani iz vasi neznano niso, a s četrtnim letom je postal že pastir. Krava "Liska" in telica "Muda" sta postali njegovi včasikanji tovaršiči.

Tisto leto, ko je dopolnil svoj trinajsti rojstni dan, so prišli Italijani in Nemci v deželo. Nekako od istem času imel tudi ni dosti, ker mu dali so izgnani iz vasi neznano niso, a s četrtnim letom je postal že pastir. Krava "Liska" in telica "Muda" sta postali njegovi včasikanji tovaršiči.

Tisto leto, ko je dopolnil svoj trinajsti rojstni dan, so prišli Italijani in Nemci v deželo. Nekako od istem času imel tudi ni dosti, ker mu dali so izgnani iz vasi neznano niso, a s četrtnim letom je postal že pastir. Krava "Liska" in telica "Muda" sta postali njegovi včasikanji tovaršiči.

Tisto leto, ko je dopolnil svoj trinajsti rojstni dan, so prišli Italijani in Nemci v deželo. Nekako od istem času imel tudi ni dosti, ker mu dali so izgnani iz vasi neznano niso, a s četrtnim letom je postal že pastir. Krava "Liska" in telica "Muda" sta postali njegovi včasikanji tovaršiči.

Tisto leto, ko je dopolnil svoj trinajsti rojstni dan, so prišli Italijani in Nemci v deželo. Nekako od istem času imel tudi ni dosti, ker mu dali so izgnani iz vasi neznano niso, a s četrtnim letom je postal že pastir. Krava "Liska" in telica "Muda" sta postali njegovi včasikanji tovaršiči.

Tisto leto, ko je dopolnil svoj trinajsti rojstni dan, so prišli Italijani in Nemci v deželo. Nekako od istem času imel tudi ni dosti, ker mu dali so izgnani iz vasi neznano niso, a s četrtnim letom je postal že pastir. Krava "Liska" in telica "Muda" sta postali njegovi včasikanji tovaršiči.

Tisto leto, ko je dopolnil svoj trinajsti rojstni dan, so prišli Italijani in Nemci v deželo. Nekako od istem času imel tudi ni dosti, ker mu dali so izgnani iz vasi neznano niso, a s četrtnim letom je postal že pastir. Krava "Liska" in telica "Muda" sta postali njegovi včasikanji tovaršiči.

Tisto leto, ko je dopolnil svoj trinajsti rojstni dan, so prišli Italijani in Nemci v deželo. Nekako od istem času imel tudi ni dosti, ker mu dali so izgnani iz vasi neznano niso, a s četrtnim letom je postal že pastir. Krava "Liska" in telica "Muda" sta postali njegovi včasikanji tovaršiči.

Tisto leto, ko je dopolnil svoj trinajsti rojstni dan, so prišli Italijani in Nemci v deželo. Nekako od istem času imel tudi ni dosti, ker mu dali so izgnani iz vasi neznano niso, a s četrtnim letom je postal že pastir. Krava "Liska" in telica "Muda" sta postali njegovi včasikanji tovaršiči.

Tisto leto, ko je dopolnil svoj trinajsti rojstni dan, so prišli Italijani in Nemci v deželo. Nekako od istem času imel tudi ni dosti, ker mu dali so izgnani iz vasi neznano niso, a s četrtnim letom je postal že pastir. Krava "Liska" in telica "Muda" sta postali njegovi včasikanji tovaršiči.

Tisto leto, ko je dopolnil svoj trinajsti rojstni dan, so prišli Italijani in Nemci v deželo. Nekako od istem času imel tudi ni dosti, ker mu dali so izgnani iz vasi neznano niso, a s četrtnim letom je postal že pastir. Krava "Liska" in telica "Muda" sta postali njegovi včasikanji tovaršiči.

Tisto leto, ko je dopolnil svoj trinajsti rojstni dan, so prišli Italijani in Nemci v deželo. Nekako od istem času imel tudi ni dosti, ker mu dali so izgnani iz vasi neznano niso, a s četrtnim letom je postal že pastir. Krava "Liska" in telica "Muda" sta postali njegovi včasikanji tovaršiči.

Tisto leto, ko je dopolnil svoj trinajsti rojstni dan, so prišli Italijani in Nemci v deželo. Nekako od istem času imel tudi ni dosti, ker mu dali so izgnani iz vasi neznano niso, a s četrtnim letom je postal že pastir. Krava "Liska" in telica "Muda" sta postali njegovi včasikanji tovaršiči.

Tisto leto, ko je dopolnil svoj trinajsti rojstni dan, so prišli Italijani in Nemci v deželo. Nekako od istem času imel tudi ni dosti, ker mu dali so izgnani iz vasi neznano niso, a s četrtnim letom je postal že pastir. Krava "Liska" in telica "Muda" sta postali njegovi včasikanji tovaršiči.

Tisto leto, ko je dopolnil svoj trinajsti rojstni dan, so prišli Italijani in Nemci v deželo. Nekako od istem času imel tudi ni dosti, ker mu dali so izgnani iz vasi neznano niso, a s četrtnim letom je postal že pastir. Krava "Liska" in telica "Muda" sta postali njegovi včasikanji tovaršiči.

Tisto leto, ko je dopolnil svoj trinajsti rojstni dan, so prišli Italijani in Nemci v deželo. Nekako od istem času imel tudi ni dosti, ker mu dali so izgnani iz vasi neznano niso, a s četrtnim letom je postal že pastir. Krava "Liska" in telica "Muda" sta postali njegovi včasikanji tovaršiči.

Tisto leto, ko je dopolnil svoj trinajsti rojstni dan, so prišli Italijani in Nemci v deželo. Nekako od istem času imel tudi ni dosti, ker mu dali so izgnani iz vasi neznano niso, a s četrtnim letom je postal že pastir. Krava "Liska" in telica "Muda" sta postali njegovi včasikanji tovaršiči.

Tisto leto, ko je dopolnil svoj trinajsti rojstni dan, so prišli Italijani in Nemci v deželo. Nekako od istem času imel tudi ni dosti, ker mu dali so izgnani iz vasi neznano niso,

IGRALEC

IZ SPOMINOV MLADENIČA

Ruski spisal
F. M.
DOSTOJEVSKI

ROMAN

(10)

"Tako govorijo le paglave! V vsakem po-ložaju se mora človek pokazati dostojnega. Ako se vrši tu borba, tedaj ta le povišuje in ne ponižuje."

"Govorite kakor iz predpisov! Morda misli-te, da se nemara ne morem dostojno pokazati.

Dostojen človek sem res, toda pokazati to na-dostojen način, tega ne umejam. Si morete misliti, da je to možno? Da, vsi Rusi se taki in veste zakaj? Zato, ker so prebogati in premnogotransko obdarjeni, da bi mogli brzo najti dostojno obliko. Tu pa je potrebljena obliko. Večinoma smo mi Rusi tako bogato obdarjeni, da nam je potreba genijalnosti, da najdemo dostojno obliko. A genijalnosti naj-večkrat ni, ker je v obče prav redko sejana.

Samo pri Francozih in še nekaterih drugih Evropskih se je oblika tako lepo opredelila, da morejo zreti z nenavadno dostojnostjo in biti obenem ljudje, najbolj nedostojni. Zato igra pri njih oblika tako veliko ulogo. Francozi prenese razčlanjene, pravce pravceto razčlanjenje in niti z očesom ne trene, toda udarca pod nos gotovo ne prenese; kajti to pomenja narušitev prevzete in uvekovečene oblike spo-dobnosti. Zato so naše gospice tako zaljubljene v Francoze, ker imajo tako lepo in fino obliko. Po mojem naziranju pa nima čisto nobene oblike, ampak je samo petelin, le coq Gaulois. Sicer pa tega ne morem razumeti, ker nisem ženska. Morda so petelini tudi lepi. Toda za-vel sem vam brbljati neumnosti in vi me niti ne ustavite. Ustavite me bolj pogosto; kadar govorim z vami, se mi hoče izpovedati vse, vse, vse! Izgubljam že vsako obliko. Priznavam ce-le, da je nimam in niti dostojnost ne. To vam pravim odkrito. Niti mar mi ni dostojnost. Sedaj je v meni vse zastalo. Sami veste, zakaj! Ne ene človeške misli nimam več v glavi. Že davno ne vem, kaj se godi po sveru, v itusiji, tukaj. Potoval sem skozi Draždane, a ne vem kakšne so. Vi sami veste, kaj me je pogolnilo. Ker nimam nobene nadre in sem v vaših očeh ničla, boli poveleno naravnost, da vidim povsodi samo vas, za ostalo se ne bri-gam. Zakaj in kako vas ljubim, ne vem. Ali veste, da nemara niti lepi niste? Sreci imate brez dvoma hudočno; um neblagoroden, kar je čisto lahko možno."

"Nemara zato tudi računate, da bi me ku-pili z denarjem," je rekla, "ker ne verujete v mojo blagorodnost."

"Kdaj sem računal, da bi vas kupil z de-narjem?" sem zaklical.

"Zaklepatal ste se in ste izgubili vodilno-uit. Če ne mene, pa računate, da kupite moje spoštovanje do vas."

"Nu, ni popolnoma tako. Povedal sem vam, da se slabo izražam. Vi me omamljate. Ne je-zite se radi mojega klepetanja. Naj razumete, zakaj ni vredno jeziti se name; saj sem docela blazen. Da se zgoraj v svoji sobici le domisljam in si predstavim šum vaše obleke, pa sem pri-pravljen razgriziti si roke. In zakaj se srdite name? Zato morda, da pravim, da sem vaš su-ženj? Izkorisčajte, izkorisčajte moje suženjstvo, izkorisčajte je! Ali veste, da vaš nekoč ubijem?"

(Dalje prihodnjie.)

Ne zato, ker bi vas nehal ljubiti ali iz ljubo-sumnosti, ampak kar tako vas ubijem; kajti včasih me pogradi silna slast, da bi vas kar pojedel. Vi se snejete..."

"Ni malo se ne snejem," je rekla srdito. "Za-povedujem vam molk."

Premehala je komaj dihajoč od gnjeva. Bog-me, da ne vem, če je bila krasna, toda z ve-seljem sem vselej gledal prizor, ko tako obsto-jji pred meno, in zato sem s slastjo često iz-zival njen gnjev. Nemara je to opazila in se nalača jezila. Povedal sem ji to:

"Kakšna umazanost!" je vskliknila z gnu-som.

"Kaj je to meni mar," sem nadaljeval. "Ve-dite, da je za nju opasno hoditi skupaj; kajti često me je siliila neodoljiva sila, da bi vas pretepel, pohabil, zadušil. In mislite, da ne pride do tega? Vi me razburjate. Da bi se bal skandala Vašega gnjeva? Čemu bi se ga bal! Ljubim vas brezupno in vem, da vas bom po-tem še, tisočkrat bolj ljubil. Ako vas kedaj ubijem bom moral seveda tudi sebe; in tedaj bom kolikor možno dlje odlačil s samomorom, da bi čim dlje občutil to nestripljivo bol brez vas. Vam je morda neznana ta neverjetna be-seda, da vas z vsakim dnevnim bolj ljubim, kar je skoraj nemozno. In potem da bi ne bil fatalist? Ali se spominjate, da sem vam pred tremi dnevi vsled vašega izziva šepnil na Schlengenberga: recite le besedo in vržem se v to brezno. Ako bi rekli to besedo, bi se tedaj strmolglavil. Morda ne verjamete, da bi res skočil!"

"Kako neumno klepetanje!" je zakričala.

"Ne merim se za to, ali je neumno ali pa-metno," sem kriknil. "Čutim, da moram, ako ste vi poleg mene, govoriti brez konca, in ja-zovorim. Vse samoljubje izgubljam v vaši pri-sotnosti, kar me pa malo briga."

"Zakaj naj vas pustim skakati s Schlangen-brogom?" je rekla hladno in nekako posebno raz-žaljivo. "To je zame popolnoma brez koristi."

"Imenitno!" sem vskliknil, "namenoma ste-rabili ta imenitni izraz 'brez koristi', da bi me upognili. V dno duše vam vidim. Brez koristi, pravite? Zahava je pač vedno koristna,

a dívja, brezpredelna oblast — bodisi nad mu-hic — je tudi svoje vrste naslada. Človek je

despot po naravi in je rad mučitelj. I vi radi-mučite."

Pomnim, da me je ogledovala silno presun-

ljivo in pozorno. Gotovo je izražal tedaj moj-objaz vse moje nesmiselne in nelepe občutke. Sponfinjam se sedaj, da sva se tedaj res skoro-

dobesedno takoj razgovarjala, kakor sem tu o-pisal. Moje oči so se zazile s krvjo. Na kraju ustnje se mi je strjevala pena. A glede Schlan-

genberga se še sedaj zaklinjam pri svoji časti,

da bi strmolglavil z njega, ako bi le velela. Sr-

moglavl bi celo, bodi, da bi rekla v šali ali

s preziranjem, bodi, da bi pljuniла pri tem na-me.

"Ne, zakaj, saj vam verujem," je rekla, to-

da tako, kakor zna le ona včasih reči, s takim

porogom in hudočnostjo, s takim napuhom, da

bi mi bilo, bogme, možno ubiti jo tisti hip.

Iz sovjetske Rusije:

O preprostem sovjetskem
človeku

Pred kratkim je moskovska "Krasnaja zvezda" v svoji iz-daji posvečala uvodnik preprostemu človeku, njegovemu vzvišenemu junaštvu, požrtvalnosti in nesobičnosti. Vojna je prinesla mnogo moralnih preskušenj in materialnega po-manjkanja, toda v sovjetskem sistemu je bila onemogočna vsaka oblika izrabljanja; zdru-žena volja mož in žena s so-vjetskih tal v eni sami bratski družini brez ozira na poklic, socijalni položaj in narodnost je visoko dvignila vrednost in čast preporostega človeka. — Povsed in v vsaki zadavi uživa preprosti človek očetovsko pomoč sovjetske vlade in parti.

To je razlog zakaj je pre-prosti sovjetski človek tako neizmerno udan sovjetski domovini, zakaj mu ni bilo žal ničesar—nelastnine ne zdravja ne življenja—za dobrobit svoje domovine. Preprosto sovjetsko ljudstvo ni nobena brezdušna masa. Vsi naši ju-naki, slavni vojskodovode in znateni državnik in vodite-lji našega gospodarskega živ-ljenja so izšli iz preprostega sovjetskega ljudstva. Če je mehanizem naše armade sijajno deloval pod najtežjimi okoliščinami, če je mogla Rdeča armada tako naglo doseči po-polno premoč na bojišču, če je mogel maršal Žukov v dneh bitke za Berlin zadati sovraž-niku srdit udarec z mnogo ti-točev topov, tankov, letal, gre-zahvala milijonom preprostega sovjetskega ljudstva, ki je de-lalo čudeže v boju in delu. Ob praznovanju zmage venča-domovina z lavorjem prepro-stega sovjetskega človeka, ki je postal junak v težkih letih vojne.

SMRTNA KOSA.

Girard, O. — Dne 16. sept. je umrl John Križaj, star 54 let in doma iz Dolnjega Logateca na Notranjskem. Pred 36 leti je prišel v Little Falls, N. J., osem let pozneje pa se je preselil v Girard. Tukaj za-pušča eno sestro, eno sestro v Little Fallsu, v Waukeganu pa b rata.

Walsenburg, Colo. — Dne 18. sept. je umrla Jera Brgoč, rojena Šelan, starca 53 in doma iz vasi Slevnica pri Ljubljani. V Ameriki je pišla pred 37 leti. Podlagla je raku. Za-pušča moža, ki je bratanec Edvarda Tomšiča, podpredsednika 6. jednotinega okrožja, in dva sinova (oba pri vojakih).

Navidez je življenje povsem normalno. Poletje je in vroče tako, da včasih kar sapo lo-vi. Ljudje izrabijo vsak pro-sti čas za kopanje in zlasti v Barkovljah je obala ves dan polna kopalcov. V mestu je tak vrvež, kot ga na nobeni ljubljanski ulici ne dobiš. Še vedno pa je dosti ljudi, ki ni-majo nobenega dela in ves ljubi dan postopajo. Lepe ob-ele imajo in dolgočasne obra-ze. Največ teh se je tisti dan trlo na trgu Unita, ko je od-šla naša vojska. Vojašta je zdaj precej tu in to v vseh koncov sveta. Edino razvedri-lo je kino. Vanj hodijo kar na-slep srečo, včasih niti ne ve-do, kaj igra. So večinoma stari filmi, ki so bili tudi v Ljubljani že ne vem kdaj. Novost je pa za Tržačane sovjetski film Stalingrad. Že tretji dan so vse predstave razprodane v največji dvorani, v Politeama Rossetti. Se še spominja pri-zorov, ko Rdečarjevi koraka jo in pojo stalingrajsko him-no. Tudi tu je to ljudi tako navdušilo, da tulijo in cepeta z nogami. Nek časopis je napisal, da je film Stalingrad priča slave najsilnejše arma-de sveta. Ko smo že pri časopisih, teh je v Trstu ved več. "Il Corriere di Trieste", "Primorski dnevnik" in "Il Lavoratore" gotovo že pozna. — Zdaj izhaja še "Giornale Aleato" in slovenska izdaja "Glas zaveznikov", ki ju izdaja P branch, nekaka propagandna W. B. "Psychological warfare vojaška ustanova" potem pa še "Vita Nuova", ki pravi v uvod

PRILOŽNOST

New York National War Fund potrebuje \$16,723,222 pred 7. novembrom, kar bo iz-dano v korist naših oboroženih sil v vseh krajih sveta . . .

Da nudimo takojšnjo pomoč vsem deže-lam, ki so jih naši sovražniki opustošili . . .

Da tudi olajšamo stisko tukaj doma.

To je naša priložnost pomagati.

NEW YORK NATIONAL WAR FUND

INTERNATIONAL BUSINESS MACHINES CORPORATION

PISMO IZ TRSTA

"LJUDSKA PRAVICA". (Ljubljana), je dne 27. junija t. l. objavila slediće zanimivo pismo, ki je bilo ji posla-no iz Trsta: —

Dragi tovariši!

Ko sem bil zadnjikrat pri-Vas, sem oblubil, da bom ve-krat pisal iz Trsta. Obljubo-moran izpolnit predvsem za-to, ker sem videl, kako se v Ljubljani živo zanimajo za-vse, kar se v Trstu godi in ka-ko oblegate vsakogar, ki pri-de od tu. Kaj izrednega ta-pisma ne bodo, pač od človeka, ki Ti piše kar poleg svojega dela ujame, sliši in vidi. Zato nikar iz teh pisem izvajati ka-ke posebne sodbe: torej tako je v Trstu in nič drugače. Lesi ka-nikar bo k temu, kar dnevno bereš v časopisih in slišiš v radiu.

Navidez je življenje povsem normalno. Poletje je in vroče tako, da včasih kar sapo lo-vi.

Bral sem tudi, da je vojaško sodišče obsođilo nekaj Tržačanov, ki so se na cesti zne-sli nad nekaterimi fašisti.

Prepovedano je vsako zborovanje in sestajanje, nihče pa ne p reganja gruč tam bližu ziviliškega trga, nasproti kolo-dvora in še marskih, kjer se je neverjetno razbohotila črna borza z angleškimi konzerva-mi, angleškimi cigaretami in z drugimi dobratimi po-blaznih cenah. Ljudje se čudijo

vsem tem stvarem in zahteva-jo od vojaške uprave, da pri-zna civilno oblast, ki si jo je ljudstvo samo izvolilo. Svoje konzulte ne bodo Tržačani ni-koli zapustili.

Včeraj sem srečal Stojana. Blizu nas so stanovali, če se je časopisov razvidiš, da le ni vse tako normalno. "Glas zaveznikov" je že v svoji prvi številki prinesel neke čudne trditve. "Primorski dnevnik" mu je odgovoril in vsako točko z dokazi ovrgel. To številko so ljudje zelo hitro pokupili. Naslednje dni je "Glas zaveznikov" začel objavljati kupodred vojaške uprave. Nekateri semi zdijo zelo ostre in kar spomniš se na čase par let nazaj. Radijske aparate in fotoaparate moraš prijaviti, časopisov ne smeš ne uvažati ne izvažati, z drugo odredbo je razpuščena Narodna milica in celo cestni redarji.

"Glas zaveznikov" se je v prvi številki pobahal, da Tržačani sedaj po dolgem času jedo bel kruh. Tržačani so ga jedli takoj s prihodom naše vojske. Malo čudno pa bi bilo, če bi z odhodom naše vojske začeli dobivati moko iz soje. Zato Tržačani jedo bel kruh še sedaj, ne pa šele se-daj.

Toliko naj Ti bo za danes. Pa še to — nikar imeti strahu zaradi Trsta, če bo imelo ljudstvo kaj odločati, bo odločilo Tebi in Ljubljani pozdrave. Trst, 24. junija 1945.

Angleško-Slovenski BESEDNJAK

Izšel je novi angleško-slovenski besednjak, ki ga je sestavil

Dr. FRANK J. KERN

V njem so vse besede, ki jih potrebujemo v vsak danjem življenju. — Knjiga je trdo vezana v platnu in ima 273 strani.

Cena je \$5.00

Naročite jo pri:

KNJIGARNI "GLASA NARODA"

216 W. 18th Street

New York 11, N. Y.

Prizori iz najljubšega filma leta 1945 . . . Povest boritelja — ERNIE PYLE-ova "THE STORY OF G. I. JOE" ki sedaj je prikazovan v dveh gledališčih: Globe, Broadway in 46. ulica in v Gotham, Broadway in 47. ulica, v New Yorku. (Pričenši dne 6. oktobra.)